

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

Sectio secunda, continens quidquid Origenismi causa actum est à
Theophili dissidio cum Aegyptiis monachis & Iohanne Chrysostomo, ad
tempora Synodi Chalcedonensis

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

ad Ctesiph. cap. 2. Et Augustinus libr. 2. De peccat. origin. adv. Pelag. & Caest. refert A
in iudicio Episcopali Carthagine habito, quarenti Paulino Diacono Presbyterorum no-
mina, à quibus pestilentem suam doctrinam Caestius acceperat, respondisse Caestium:
*Sanctus Presbyter huius, Rome qui mansit cum sancto Pamnathio. Ego audivi illum dicentem quia
tradux peccati non sit. Idcirco Origeniani nominis invidiam in se conversam sentiens Pela-
gius, cum apud Innocentium Papam se purgaret, in Libello fidei praeceptos Origenis er-
rores proterere se simulavit. Porro ut Origeniana haeresi Pelagiana, sic*

Nestori na lues successit Pelagiana,

inquit Prosper in Epitaphio Nestoriana & Pelagiana haereseon. Sed quoniam praeter in-
stitutum nostrum est illarum historia, & aliorum laboribus iam factis illustrata, ad sequentia B
properamus.

XXIV. Obtritus plane ac pessumdatus in Occidente videbatur Origenismus, cum ecce
Aviti duo Hispani, Romam alter, alter Hierosolymam protecti, in patriam post reditum
merces Origenianas intulerunt. Horum alter (is, ni fallor, qui Hierosolymam contende-
rat, quemque adivisse Hieronymum in Palaestina degentem verisimile est) ab Hieronymo
postulaverat, ut Origenis libros *dei verba* sincere & fideliter conversos ad se mitteret;
quod cum facile impetrasset, cayendosque errores per epistolam Hieronymum prae-
monstrasset, iis tamen implicari se & illudi passus est; ac alterum quoque Avitum in eadem
opinationes pertraxit. Patriae consulens Paulus Orosius, quam haec, atque aliae item hare-
ses pervadebant, Augustini opem oblato ipsi Commonitorio imploravit. Scripto statim
ad Orosium Commentariolo adversus Priscillianistas & Origenistas, haeresim utramque C
Hispaniam infestantem proculcavit Augustinus; & in eximio praeterea De Civitate Dei
opere, quod tunc elaborabat, ut & in aliis quoque scriptionibus, cum Origenistis prae-
latus est. Quaestionem unam, quae est de origine animarum, definire non ausus, Orosium in
Palaestinam misit ad Hieronymum, quem disceptationis huius arbitrum esse voluit. Ma-
nifestum itaque ex eo est, merito inter supposititia & Augustino perperam adscripta reiici
libellum De Deitate & Incarnatione ad Ianuarium, qui habetur in Appendice quarti To-
mi: quippe qui Origenianus fere pannis confusus & confarcinatus est.

Circa idem tempus Sempelagianae haeresi robur Iohannes Cassianus in Gallis con-
ciliabat ex Origenis scriptionibus, cuius è contrario nomen Vincentius Lirinensis ibidem
traducebat: in Commonitorio siquidem priore adv. Haeres. cap. 23. dum ostendere co-
natur errorem Origenis Ecclesia Dei offensionem fuisse, postquam praeclaras illius dotes D
multis dilaudavit, eo inquit, *res decidi, ut tanta persona, tanti Doctore, tanti Propheta non hu-
mana aliqua, sed ut extius docuit, nimiam periculosa tentatio plurimos à fidei integritate deduceret.
Quamobrem hic idem Origenes tantus ac talis, dum gratia Dei insolentius abstinuit, dum ingenio suo ni-
mium indulget, sibi quae satis credit, cum parvi pendit antiquam Christiana religionis simplicitatem,
dum se plus cunctis sapere presumit, dum Ecclesiasticas traditiones, & Veterum magisteria contemnens
quaedam Scripturarum capitula novo more interpretatur, mentit ut de se quoque Ecclesia Dei diceretur:
Si surrexerit in medio tui Propheta; & paulo post: Non audies, inquit, verba Prophetae illius. Vere non
solum tentatio, sed etiam magna tentatio, deditam sibi atque in se pendentem Ecclesiam admiratione in-
genij, scientiae, eloquentiae, conversationis & gratiae, nihil de se suspicantem, nihil verentem subito à ve-
teri religione in novam profanitatem sensim, paulatimque traducece. Tum Lectores monet, etiam si E
corrupti sint libri Origenis, quod non diffitetur, sub eius tamen nomine venditari, & ad
insinuandos errores tantum nomen valere posse. Ita renascentis Origenismi propagines
in Occidente elixae sunt. Sed & iterum ibidem, iterumque sunt confusae, ut in sequenti
Sectione ostendemus.*

SECTIO SECVNDA.

I. Theophilus Alexandrinus Monachos quosdam Nitrienses vexat; II. & afflicto ipsis F
Origenismo Origenistas una infestatur. III. Aliae dissidij huius causae proferuntur. Syno-
dus Alexandrina Origenistas damnat, quos Theophilus ex Aegypto deturbat. IV. Aequum
de his concertationibus Posthumiani iudicium. V. Theophili factum approbant Anastasius,
Epiphanius, & Hieronymus. VI. Viris plus adhibendum in hac historia fidei, Palladio,
Socrati, Sozomeno, Georgio Alexandrino, Anonymo vite Chrysostomi scriptori, & Sy-
mmoni Metaphraste; an Epiphanio, & Hieronymo, disquiritur. VII. Theophili Synodicam
Epistolam & Paschaes quatuor convertit Hieronymus. VIII. Queritur utri prius Con-
stantinopolim profecti sint Origenista, an Theophili legati. IX. Origenistas benigne exci-
piunt

A piunt Johannes Chrysostomus, & Eudoxia. X. Synodum in Cypro adversus Origenistas cogit Epiphanius. XI. Theophilenses legati & Origenista apud Imperatorem mutuo se accusant. XII. Epiphanius Constantinopolim appellit, & Chrysostomum male habet. XIII. Altercatur cum Eudoxia, deinde Cyprum repetens factu concedit. XIV. Rei gestæ summa repetitur ex Polybio teste oculato. XV. Constantinopolim advenit Theophilus, & Conciliabulum cogit ad Quercum. XVI. Accusatur Chrysostomus. XVII. Actorum Pseudosynodi ad Quercum habitæ fides exploratur. XVIII. Crimine liberantur Nitrienses, & in gratiam cum Theophilo redeunt. XIX. Exsultatur Chrysostomus, & in exilio diem multo post obit. XX. In Chrysostomi defuncti nomen grassatur Theophilus, veniente Isidoro Pelusiota. XXI. Chrysostomii prosequitur laudibus Synesius, probis Hieronymus. XXII. Origenianos libros lectitat Theophilus: XXIII. Diem claudit: succedit Cyrillus, & avunculi inimicitias persequitur, sed ab Isidoro reprehensus factum mutat. Scribit adversus Origenem Hammon Hadrianopolitanus. XXIV. Johannis Hierosolymitani, & Hieronymi obitus. Male audit Origenis doctrina in Oriente & Occidente: XXV. suos tamen fautores habet Philastrium, Theodoretum, Socratem, Sozomenum, Sidonium, Auctorem Prædestinati, & Eutychetem.

C I. HÆC dum in Occidente gererentur, longe graviori tumultu Orientis Ecclesias Origenismus quatiebat. Cujus intermissam vitandæ confusioni historiam repetemus. Postquam Isidorus ille, quem à Theophilo ad sedandas Iohannem inter, & Epiphanius ac Hieronymum controversias submissum diximus, Alexandriam regressus est, urgere Theophilum non destiterunt Epiphanius & Hieronymus, ut cum Origenistis Marte aperto ipse quoque præliaretur. Detrectabat ille pugnam, rogante præsertim Epiphanio, erga quem Anthropomorphitarum hæreseos sibi suspectum male affectus erat. Mox autem ut ad Ecclesiæ causam privata odia accessere, statim adversus Origenis affectus classicum cecinit. Obscura certe est & implicata temporum illorum historia, quamque nonnisi à Palladio, Socrate, & Sozomeno, ætatis hujus proximis petere possumus; quamvis prioris auctoritatem minuerit apertus Origenismi amor, alios aliarum hæreseon studium merita pene exiltinatione fraudarit. Cur itaque Origenistas insectaretur Theophilus causam hanc fuisse tradit Socrates. Quæsitum in Ægypto non multo ante fuerat, Deusne corporeus esset, & humanam formam gerens, an penitus incorporeus. Multi, ac simpliciores præsertim Monachi Deum humano habitu præditum fingeant, unde Anthropomorphita, sive ut loquitur Epiphanius Scholasticus in Tripartita Historia, *Humaniformiani* dicti sunt; plures contrariam sententiam sequebantur. Hos inter erat Theophilus, qui cum opinionem suam in Epistola quadam Paschali, cujusmodi Epistolam de more quotannis scribebat, prodidisset, eaque ad Ægyptios Ascetas fuisset perlata, ita excanduerunt illi, ut Theophilum ab Ecclesiâ expellendum censerent. Sectinos Monachos reliquis sanctitate præstantiores & doctrina hanc repudiassent omnes Epistolam, præter unicum Abbatem Paphnutium, literis tradidit Cassianus. E reliquis vero per Ægyptum sparsis Monachis plurimi manu facta advolant Alexandriam, & de interficiendo Theophilo cogitant. Ille stolidos homines astu tractavit, & ingruentes compevit ambiguo hoc dicto: *Sic ego vos vidi, quasi faciem Dei*, quo quondam Iacob Esau fratrem suum delinivit, ut est Gen. 33. 10. Placati illi unum id præterea postulant, ut damnaret Origenis libros, quorum nonnulli à Deo corpus abjudicabant: Ego vero, inquit, hominis istius lucubrationes, & qui eas probant, averfor. Atque hoc sine iterisset controversia, nisi statim nova de causa recruduisset.

F Præerat Ægyptiacis monasteriis viri quatuor pietate nobiles, Dioscorus, Ammonius, Eusebius, & Euthymius, germani fratres, statura proceri, ideoque Longi cognominati: quod etiam cognomen habuisse ipsorum partiarum Isidorum conjicere licet ex isto Hieronymi Epist. 61. ad Pammach. cap. 15. *Ei tamen iste Hieronymus cum pannosa turba & sordidatus gregibus, quid Isidoro illi fulmineo ausus est respondere? At ne forte ille non crederet, & opprimeret eos presentia & mole corporis sui.* &c. Cum fratres illos percaros haberet Theophilus, Dioscorum Hermopoleos constituit Episcopum; duos autem invitos apud se detinuit. Atque hanc quidem vitam, desiderio licet monasticæ vitæ tabescentes, tolerabant, quoad perfectæ Episcopi avaritia, hominem exosi, rursus in solitudinem post triennium secesserunt. Causa secessus cognita, pessima quaque minatus est illis Theophilus, ipsumque Dioscorum invisum habuit. Cum ergo Anthropomorphitis inensos ipsos ex mutuis con-

Tripart.
Hist. lib.
10. cap. 7.

Cassian.
Coll. 10. c. 11.

gressibus agnovisset; apud simplices quosdam & indoctos monachos, quos hæreseos huius affines esse sciebat, Anthropomorphitam se professus, Dioscorum cum fratribus in contraria esse secta monuit, & corpus Deo detrahente, Origenem sententia huius patronum secutos. In fraudem his sermonibus illecti boni homines Dioscorum, ipsiusque affectus vehementer averfati, invidioso Origenistarum nomine infamantes traduxerunt: cum eos è contrario averfarij, pauciores quidem numero, sed doctrina & usu rerum peritiores, Anthropomorphitas appellarent. Ita seditionibus inter se agitati conflabantur. At Theophilus privatas injurias persequens, Origenistarum tumultus obtendit, & Nitriæ occupato monte, Anthropomorphitis monachis arma subministrat, Dioscori monasterium incendit, qui cum fratribus abditis puteis vix ingruenti cladi se subduxit.

Polybius Rhinocororum Episcopus, Epiphanius discipulus, ipsiusque vitæ scriptor, tres duntaxat numerat Longos fratres, Heraclionis filios, qui Alexandria cum imperio præfuerat, Theophilo amicitia conjunctos, ab eoque in urbem è monasterio per fraudem deductos, majorem creatum ait Episcopum, alios Diaconos, & Ecclesiæ œconomos. Narrat deinde hoc munere per triennium functos, renitente Theophilo in pristinam solitudinem concessisse; agre id tulisse Theophilum, ipsosque communionem privasse; ad quam cum sese admitti frustra rogarent, Chrysofomum interpellasse ea sibi ut restitueretur; postulasse id à Theophilo Chrysofomum, nec impetrasse, eosque tandem Theophili censura liberasse: hinc exorta inter utrumque dissidia.

II. Igitur ad graviorem Dioscoro, ipsiusque focis conflandam invidiam, singulari verfuria Theophilus Origenistarum causam cum ipsorum causa conjunxit. Cum enim iam vulgo male audire sectatores Origenis intelligeret, clarissimosque partis illius consecratos à Nitriensibus Monachis subornatos produisse, Nitriamque præcipuum Origenismi domicilium haberi, cumque adversus eos ab Epiphanio & Hieronymo instigaretur; non ejus defensores dogmatis, quod Deum incorporeum statuit, quodque ipse antea propugnaverat, & adhuc etiam pro vero habebat, vexare hujus doctrinæ gratia aggressus est, sed ipsis famosam Origenistarum appellationem vir acutus affinxit, quo Origenismi adversarios sibi demereretur, & adversum illos concitaret. Et levi sane argumento impostam illis Origenismi calumniam approbavit, eo scilicet quod sententiæ huius assertor esset Origenes, quæ corpoream à Deo molem segregat. Atque eo facilius id persuasit, quod ad eos, uti mox dicemus, confugisset Isidorus, quem acerrimum doctrinæ huius patronum fuisse iam supra ostendimus. Origenismi ergo causam postquam semel obduxit iracundiæ suæ, Origenistas omnes infectam necessum habuit: quamobrem referta hoc hominum genere Nitriæ ascetia perscrutatum, una cum Dioscoro Origenistas omnes illinc exturbasse verisimile est.

III. Scetinis, seu Nitriensibus monachis (utrovis enim modo vel à Nitria monte, vel à Sceti regiancula dici possunt) alia etiam causa Theophili consciverat odium. Hunc inter & Petrum Alexandrinæ Ecclesiæ Archipresbyterum simulatas intercesserat. Hinc infensus Petro Theophilus admissam ab eo questus est ad mysteriorum communionem mulierem quamdam Manichæa lue infectam, priusquam nuntium hæresi remisisset. Factum fuisse id iuxta Ecclesiæ consuetudinem, & ex Theophili sententia, Petrus respondit, & testimonio confirmavit Isidori, supra à nobis memorati, viri gravis, & quem post Nestarii obitum ad Constantinopolitanam sedem evchere Theophilus studuerat. Hic graviter succensens utrumque Ecclesiæ expulit. Rem ita à multis narrari refert Sozomenus: at aliter à viro cum Monachis illis conversari solito accepisse se dicit; duas nempe causas habuisse Theophilum cur Isidorum infectaretur, aliam Isidoro & Petro communem, quod testificari recusassent Theophili sororem heredem fuisse scriptam; aliam Isidoro peculiarem, quod cum pauperum gereret curam, erogatas in eos pecunias Theophilo in extruendis Templis absumere volenti dare renuisset. Simile quid habet Palladius, seu quisquis scriptor est vitæ Chrysofomi, nam de Auctore non constat apud omnes; qui & alia multa congerit, quæ ab aliis præterita à nobis quoque prætermittentur. Gravissima vero hic est Anonymi cuiusdam, à quo Chrysofomi scripta est vita, quam in octavum Tomum Operum ipsius conjecit Savilius, & Symeonis Metaphrasta hallucinatio, qui Isidorum illum cum Isidoro Pelusiota confundunt: nisi forte priorem hunc Pelusiotam quoque fuisse dicat aliquis, cum Alexandrinus tamen vulgo dicatur. Sed Sozomenum audire pergamus. Expulsus Isidorus Scetin apud monachos concessit. Adit continuo Theophilum Ammonius, postulatque ut in communionem Isidorum admittat: tergiversante Theophilo instabat Ammonius, & quos sibi itineris socios adjunxerat; adeo ut perterrefaciendis aliis, & à se amovendis unum ex ipsis in carcerem detruserit Theophilus. Illum reliqui subsecuti in eandem custodiam fraude ingressi sese sponte incluserunt, quoad univeros dimississet. Cuius rei tanta apud eum fuit indignatio, ut cum præ quiete & monasticæ vitæ suæ

A diis reliqua omnia eos postputare sciret, his ipsos intercluserit, concitatis subdole diffidiis, turbata pace, & monasteriis igne ferroque vastatis. Addit Palladius oranti Ammonio & Ilidori partes agenti ferream torquem propriis manibus iniecisse Theophilum, pugnis maxillas & oculos contudisse, hac ingesta & repetita voce: *Heresice, anathematiza Origenem.* Vtut est, constat Episcoporum Synodum Alexandriae coegisse Theophilum anno Christi 399. damnatosque uno ore Origenistas à Nitria monte, ut supra narratum est, exegisse: accedente Imperatorum auctoritate, qui ex Ægypto ut pellerentur scriptis datis iusserant. Synodica huius Concilij Epistola fragmenta quædam in Epistola ad Menam Iustinianus servavit. Adjiunt ad superiora Georgius Alexandrinus, & Symeon Metaphrastes, finibus suis extortes monachos Alexandriam pervenisse, & miserabili eorum habitu ita commotam fuisse plebem, ut Theophilum latitantem ad necem deposceret, vixque Præfidis adhortationibus sedaretur. Digressi ex Ægypto Origenista Hierosolymam ad Iohannem urbis antistitem confugiunt, quem antea partibus suis faventem cognoverant. Sy-

Greg. A-lex. in vii. Chryf. c. 38. Anonym. c. 39. Sym. Met. in vii. Chryf.

vanam cum perperam appellant Georgius Alexandrinus, & alter Anonymus scriptor vita Chrysofomi, & Symeon Metaphrastes. Nam anno 386. in Hierosolymitano Throno sedisse Iohannem, obiisse vero anno 416. demonstrat Baronius: Hierosolymam autem anno 390. Origenista, ut dixi, confugerunt. Submissis continuo in Palaestinam legatis Prisco & Eubulo, Hierosolyma quoque & proximis locis eos expelli curat Theophilus, nusquam repugnante Iohanne. Horum conjecturam capimus ex Epistola 70. Hieronymi. Scythopolim Origenista numero circiter octoginta perveniunt. In his Diofcorus, Ammonius, Eusebius, Euthymius, Hierax, Isaaci duo, & Ilidorus. At cum ad Imperatorem Arcadium, & Archiepiscopum Iohannem delectos à Nitria Monachos, Origenistas infensos, aliosque Constantinopolim allegasse Theophilum accepissent, qui pro se causam dicerent, eodem ipsi ad diluendas Theophili accusationes, suasque res procurandas profecti sunt.

IV. Per idem tempus quo hæc agebantur delatus est in eas oras à Gallia Posthumianus. Narrat ille apud Sulpitium Severum fœdas Episcopos inter & Monachos concertationes intercessisse, *quia congregati in unum sapienter sacerdotes frequentibus decrevisse synodis videbantur, ne quis Origenis libros legeret aut haberet, qui tractator sacrarum Scripturarum peritissimus habebatur; censuisse Episcopos, libros Origenis, quod sparsis huc illucque erroribus scaterent, penitus esse respuendos; contra pertendisse Monachos, quidquid inerat errorum, ab Hæreticis fuisse insertum; nec propter ea quæ in reprehensionem merito venirent, reliqua esse damnanda. Hinc ortam seditionem; ex quo contentiosum & pugnam cervicosorum Origenistarum ingenium arguas; qui cum Episcoporum auctoritate reprimi non possent, assumendum fuisse Præfectum, ab eoque in fugam coniectos Monachos ita dispersos esse, ut propositis Edictis nullibi consistere sinerentur. Addit postea: Sed tamen si ve illud error est, ut ego sentio; si ve heresis, ut putatur, non solum reprimi non potuit multis animarum visionibus Sacerdotum, sed nequaquam tam late se potuisset effundere, nisi contentione crevissent.* Denique nec Episcoporum severitatem, nec Monachorum perduellionem probare se dicit. Quod mihi sane valde probatur iudicium; nam nimis severe in Origenistas à Theophilo consultum est; sed gravius tamen peccasse videntur Monachi à quibus tam præfracte Episcoporum auctoritas pessumdata est.

V. Anastasium interim summum Pontificem per Synodicam Epistolam rei gesta certior fecit Theophilus, ac alios item Episcopos, sed Epiphanium potissimum, ad quem scripsit in eam sententiam, se Origenis colubros Evangelico ense truncasse, & fœcundum Nitriae Monachorum agmen contagione pestifera liberasse; iam vero esse operum ipsius Epiphaniij, Cyprios Episcopos congregare, & dare negotium, ut *Origenes nominatim, & nefaria heresis condemnaretur*; deinde vero Synodicas Epistolas ad se, & ad Iohannem Chrysofomum, aliosque Episcopos mittere; fuisse perlatum ad se Origenistas ex Ægypto dejectos navigasse Constantinopolim; curet igitur ut Italiae, & Pamphiliæ, vicinarumque Provinciarum Antistites operas suas ad extirpandum Origenismum conferant; virum aliquem industrium Constantinopolim mittat, qui illuc quæ gesta sunt referat; summam esse apud omnes in Ægypto ob profligatam heresim latitiam. Notari obiter velim iocularem Guidonis Carmelita errorem, qui Theophili verba, quibus Origenis colubros se Evangelico ense truncasse apud Epiphanium iactabat, perperam interpretatus, questum id fuisse scripsit Theophilum, quod membra sibi ferro truncarent Origenista, ut haberentur humiles & religiosi. Mox ut Synodicam Theophili Epistolam accepit Epiphanius, ad Hieronymum continuo remisit, aliamque adjecit de suo, in qua sic illum affatur: *Scito, fili charissime, Amalec usque ad stragem esse delectum, & in monte Raphidim erectum trophæum crucis. Etenim quomodo porrectis in altum Moysi manibus, vincebat Israël; sic Dominus confortavit famulum suum Theophilum, ut super altare Ecclesie Alexandrinae contra Origenem vexillum poneret, & impletur in ea quod dicitur: Scribe signum hoc, quia delebo funditus Origenis heresim à facie terre cum ipso Amalec.*

Guid. in Summa de Hæresib. in Hæc. Orig.

Quo argumento ad Epiphanium scripserat Theophilus, eodem propemodum scripsit ad A Hieronymum; cui hic respondens, *Vox*, inquit, *beatitudinis tuae in toto orbe peruenit, & cunctis Christi Ecclesiis latantibus Diaboli venena siluere. Nequaquam amplius antiquus serpens sibilat, sed contortus & exsiccatus in cavernarum tenebris delitescens Solem clarum ferre non sustinet: qui quidem super hac re. & antequam scriberes, ad Occidentem Epistolas miseram, ex parte Hæreticorum strophas meæ lingua hominibus iudicatis. Ex dispensatione Dei factum puto, ut eo in tempore tu quoque ad Anastasium Papam scriberes, & nostram dum ignoras sententiam roborares. Et paulo post: Vincensius Presbyter ante biduum quam hanc Epistolam dærem, de Vrbe venit, & suppliciter te salutat, crebroque sermone concelebrat Romanam, & totam Italiam tuis post Christum Epistolis liberatam: cura nimirum Anastasij Papæ, à quo, ut superiore sectione dictum est, profligatus fuerat Origenismus. In alia ad eundem Epistola, Priscum & Eubulum à Theophilo in Palæstinam legatos narrat dispersos regulos, Origenistas nimirum, usque ad suas latebras fuisse persecutos; gaudere omnes ob partem ab Hæreticis victoriam: *Macte virtute*, inquit, *macte zelo fidei, ostendisti quod huc usque taciturnitas dispensatio fuit, non consensus.* Postremo Iohannem Hierosolymitanum ob susceptum Origenistam quemdam, antequam Theophili literas accepisset, excusat his verbis: *Super susceptione cuiusdam non debes contra Urbis huius dolere Pontificem, quia nihil tuis literis precepisti: & temerarium fuit de eo quod nesciebat, ferre sententiam: tamen reor illum nec audere, nec velle te in aliquo ledere.* Quibus non Iohannem Hierosolymitanum, sed Chrysofomum notari putant nonnulli: sed non persuadent, nam unum quemdam susceptum dicit Hieronymus, at quinquaginta Chrysofomus suscepit. Deinde cum ait Hieronymus, *Urbis huius*, utram potius videtur significare Constantinopolim tot mansionibus distitam; an Hierosolymam cuius in vicinia hæc scribebat? Omnino certe Hierosolymitanus Iohannes videtur intelligendus. Ex his suspicari licet deseruisse aliquantulum hoc tempore ipsius cum Hieronymo simultates, (quas rursus tamen reintegratas fuisse inferius ostendemus,) & aliquantum de amore suo aduersus Origenem tenuisse, vel sententiam certe suam dissimulasse. Quod ut suspicari facit illud Theophili in alia ad Hieronymum Epistola: *Atque utinam apud vos quoque deponerent hypocritæ, qui occulte dicuntur subire veritatem: de quibus non bene sentientes in iis regionibus fratres hac me scribere provocant.* Addit Theophilus fugatis Origenistis ad pristinam tranquillitatem monasteria Nitriæ rediisse. Audiendus præterea Hieronymus, dum aliquanto post ad Pammachium & Marcellam scribens: *Vbi nunc est*, inquit, *coluber venosus? ubi venenatissima vipera? Præterea facies utero commissa laporum? Vbi hæretique sibilabat in mundo?* & deinde: *Oppressa est eius (Theophili) auctoritate & eloquentia, & in morem Dæmoniorum spirituum de terra loquitur: nescit enim eum qui desursum veniens ea loquitur que sursum sunt.* Queritur postmodum tantis simulationibus uti solitos Origenistas, ut vix à Catholicis internoscerentur: tum subdit: *Quid opus est obsidere Proponidem, mutare loca, diuersas lustrare regiones, & clarissimum Pontificem Christi, eiusque Discipulos rabido ore discerpere. Si vera loquimini, pristinam erroris ardentem ardore fidei commutate.* Demum Paschales Theophili Epistolas, quibus Origenismus obteritur à toto Oriente cum admiratione suscipi, & prædicari denuntiat.*

apud Hier. Ep. 72.

Hier. Ep. 78

Hier. Cod. 96.

VI. Prolixè hæc à me notata sunt, ut cum auctoritate Palladij, Socratis, Sozomeni, Georgij Alexandrini, Anonymi alterius qui Chrysofomi vitam in literas retulit, & à Savelio editus est Tom. 8. Chrysof. & Symeonis Metaphrasta, Lector æquus Epiphaniij & Hieronymi auctoritatem componat, & quam diversa de Theophili & Origenistarum dissidio senserint, cognoscat. Illi summam pietatis, sanctitatis, & mansuetudinis laudem Origenistis tribuant: hi versipelles, refractarios & pertinaces eosdem fingunt. Illi Theophilum iracundum, impotentem, iniquum, pecuniæ cupidum, prouum in vindictam, privatis injurijs Dei causam falso obtendentem exhibent: hi zelo fidei ardere eundem, polleere prudentia, Moysis uirtutem referre dicunt. Quod si res ita fuissent gesta, ut à Palladio narrantis latere potuissent? num infantes ac pios homines præter fas sedibus suis exterminatos convitijs ipsi quoque lacerassent? num Theophili petulantia consensissent? num ferocitatem ejus ac sauitiam laudassent, & laudando auxissent? Quod si de contrario falsa de Origenistis, & Chrysofomi causa prodidisset literis; an de ipso pronuntiaisset Photius: *ὁ διάλογος τοῦ πτωχοῦ καλῶς καὶ ἐπισημαντικῶς καὶ ἐν τῷ ἁγιωτάτῳ ἀντιπάλῳ* Dialogico ipsum charactere pulchre ac diligenter res Chrysofomi descripsisse? Equidem & iam supra dixi, & nunc quoque pronuntio duplicis fuisse generis Origenistas, Orthodoxos & Heterodoxos; quos cum ab invicem secernere in promptu non esset, utrosque indiscriminatim Theophilum divexasse; eandemque ob causam utrosque indiscriminatim Iohannem Chrysofomum fovisse: hinc nonnullos factum Theophili Heterodoxos instantis probasse; alijs Orthodoxos male haberi doluisse. Theophilum præterea iudicio fuisse præcipiti, & animi affectibus nimium obtemperasse si negarem, reclamaret Chrysofomus, in quem impotenter defa-

A viit; reclamaret & Paulus ille Episcopus, quem post flagella, carcerem, & metalla, à Theophilo, non propter Origenisim, sed alias ob causas ex Ægypto eliminatum Hieronymus transeuntem hospitio suscepit, & ut per Imperiale scriptum restitueretur, laboravit. Privatius proinde causis ad carpandos Origenistas adductum fuisse veri mihi videtur perquam simillimum, & vindicta suae Origenisim subdole prætenuisse; Epiphanium vero & Hieronymum, rem ipsam Ecclesiae perutilem, Origenismi scilicet extirpationem spectasse, causas ipsas insuper habuisse. Quaecunque certe res Theophilum impulerit, constat legitime Synodi decretis Origenistarum errores fuisse rescissos; ac non tantum fortasse Theophili, quantum Synodi auctoritati Hieronymum & Epiphanium tribuisse.

B VII. Porro non Synodicam duntaxat Theophili Epistolam, datam anno Christi 399, sed Paschales etiam quatuor, annis 400, 401, 402, 403, 404, scriptas, Hieronymus Latinitate donavit, ut quæ iis continebatur Origenis damnatio, latius, & in Occidente potissimum pervulgaretur. Pervenerunt ad hanc ætatem posteriores tres, prior cum Synodica intercidit; in quibus depravata aliqua ab Hieronymo cum ipsius adversarii jactassent, sese in Epistola 78, ad Pammachium & Marcellam, cum ad eos posteriores Paschales mitteret, luculenter purgavit.

C VIII. Iam vero rerum seriem perfequamur. Diximus Constantinopolim profectos esse Origenistas, postquam eodem legatos à Theophilo missos acceperunt. Falso id à Palladio, & Sozomeno confictum arguit Baronius ad A. 400. cap. 61. nec quemquam illuc ante legasse Theophilum contendit, quam eodem abiisse Origenistas intellexit. Falsum quoque esse vult, inter Origenistas fuisse Isidorum; id licet præter Sozomenum Socrates asseveret. Nititur Baronius Theophili ad Epiphanium Epistola, quæ est inter Hieronymianis 67. Sic habet illa: *Didici enim quod calumniatores veræ fidei, Ammonius, Eusebius, & Euthymius, novo pro hæresi furore bacchantes, Constantinopolim navigarint: ut & novos, si quos voluerint, decipiant, & veteribus suæ impietatis sociis conjungantur.* Nulla hic Isidori mentio: certe neque Dioscori, nec aliorum quinquaginta, quos illuc perrexisse tradit Palladius. Quasi vero nomina singulorum percensere Theophilus instituerit. Ait deinde Theophilus: *Et ut celerius nostra Constantinopolim scripta perveniant, mitte industriam virum, & aliquem de clericis, sicut & nos de ipsi Nitria monasterii patres Monachorum, cum alijs sanctis & continentissimis viris missimus, qui possint cunctos in presentia docere quæ gesta sunt.* Ex his effici putat Baronius ab Epiphano, non D autem à Theophilo tunc legatum fuisse missum Constantinopolim; Theophilum autem quosdam à Monachis Nitriensibus alio ablegasse. Sane id ex Epistolæ verbis non cogitur: imo vero rogat Epiphanium Theophilus, ut aliquem mittat Constantinopolim, sicut à se Nitrienses monachi missi sunt: quo missi? nempe quo aliquem mitti vult ab Epiphano; Constantinopolim: nam quid aliud verba sonant? Quod autem peregrina communionem eos exceperit Chrysofostomus, inde concludit Baronius Synodi Alexandrinæ literas illuc nondum fuisse perlatas; alioqui damnatos & proscriptos Monachos minime fuisse excepturum. Ut id detur, quod negari tamen potest, nam damnationis causam certum est licere inquiri, non inde sequitur Constantinopolitanum iter prius suscepisse Nitrienses Origenistas, quam legatos suos eodem Theophilus misisset. Probabile quippe est Theophili legatos provincias multas adiisse, disseminandarum Præfulis illius Synodicarum literarum gratia, proindeque serius Constantinopolim eandem importasse; cum interea discessione illorum audita, nullam interponentes moram, magnis itineribus illuc contendissent Origenista; & qui serius susceperant iter, maturius illud confecerunt.

E IX. Constantinopolim delati Origenista supplices accidunt ad genua Iohannis, postulantque ut opera ipsius & auctoritate, Theophili adversum se iracundia sedetur, & Ægyptum redeundi sibi copia fiat: quod & reverentia aut metu Theophili, ab ipso quoque, quemadmodum & ab alijs Episcopis repellantur, Imperatoris opem se denique imploratos. Compositus ad miserationem commovendam virorum habitus Chrysofostomo lacrymas excussit. Benigne itaque ipsos alloquitur, jubet causam adventus sui sileant, de ipsorum restitutione sese cum Theophilo per literas acturum, in Templo interim, cui nomen Anastasis, sedem ac mansionem figant. Paruerunt illi, & vitæ necessaria partim proprijs ipsi manibus, ut mos erat Monachorum, partim religiosarum mulierum liberalitate compararunt, ac Olympiadis potissimum, quæ post obitum Nebridij conjugis creata Ecclesie Constantinopolitanæ Diaconissa, peregrinos hospitio excipere, & facultatibus suis fovere solebat. Publicarum his precationum communionem concessit Chrysofostomus, ad Sacramentorum usum non admisit, nondum cognita ipsorum causa; cum præsertim Clericos quosdam à Theophilo iam ante alijs de rebus Constantinopolim missos acceperisset Iohannes, ijque super rebus Monachorum interrogati magnam illos injuriam sustinuisse quidem dixissent, sed ad communionem tamen neutiquam eos admitti postulasent, ne Theophilo res ea foret offensio. Scribit ad Theophilum Chrysofostomus, rogatque ut restitutos Ori-

genistas in communionem admittat: sin iudicio contendere malit, necessarios mittat qui A
res ipsius procurent. Non rescripsit ille, quosdam è suis illic allegasse contentus, *ivellor ut
porrigerem admonens*, inquit Palladius, *quos more solito ipsis dicitur, apertum quidem & expres-
sum mendacium continentes, variis calumniis opertum & obumbratum: & cum non posset illorum vitæ
derogare, fecit ut intra Palatium quasi Magi notarentur.* Subdit postmodum advertentes Origeni-
nistas nihil se profecisse, *plerisque in dignitatibus constitutos adduxisse secum, omnes anathemati-
zasse hæresim.* Tum deinde collectas adversus Theophili tyrannidem accusationes, & in li-
bellum conjectas Iohanni frustra illos ab incepto revocanti tradunt. Moner ille Theophi-
lum constatae adversum se accusationis. Rescribit Theophilus vetitum esse Nicanis Cano-
nibus, ne quis Episcopus de re extra ditionem suam posita iudicet: se, si in jus vocandus
sit, ab Ægyptiis Episcopis esse iudicandum. Ad hæc permovebatur falsis rumoribus; Sa-
cramentorum communionem Origenistis concessisse Iohannem, & animo esse ad feren-
das ipsi supplicias parato. Quare ad Episcopos mittit literas quaquaverfus, Iohannem di-
gnitate & Episcopatu evertere, & Dioscorum cum fratribus ac sociis ulcisci omni modo
fatagens, consilium tamen caute occultans, Origenis libros solummodo carpens.

Si quis Origenistas à Iohanne exceptos fuisse miretur, magnam apud omnes Nitrien-
sium monachorum existimationem fuisse meminerit; & Chrysofomo iam inde notas
esse Theophili artes, cum Isidorum in Constantinopolitanam sedem intrudere, & quomi-
nus ad eam eveheretur Iohannes impedire conatus est. Præterea Origenianos errores
publice derefati fuerant Nitrienses: hinc valde suspecta illi Theophili criminatio: At nec
dum satis adverterat pius Antistes simulationes Origenistarum, quibus objectos errores C
juramento diluere proclive erat. Notanda hæc Hieronymi Epistol. 65. ad Pammach. &
Ocean. cap. 1. *Faciám quod solum cavent, ut sacra eorum atque mysteria in publicum proferam, &
omnis prudentia eorum, qua nos simplices ludant, in propatulo sit 3. & qui neganti voci non credunt,
credant saltem arguenti silio. Hoc enim vel maxime cavent, ne quando contra auctorem suum eorum
scripta teneantur. Facile dicunt cum iuramento, quod postea alio solvant perjurio. Ad subscriptionem
tergiversantur, quarumque suffragia. Alius, Non possum, inquit, damnare quod nemo damnavit.
Alius, Nihil super hoc à Patribus statutum est; ut dum totius orbis provocatur auctoritas, subscribendi
necessitas differatur. Quidam constantius, Quomodo, inquit, damnabimus quos Synodus Nicæna non
tergigit? Atque id non de omnibus Origenistis, quocumque ad Chrysofomum confuge-
rant, intellectum velim, nam partim Orthodoxis, partim Heterodoxis hæc constitisse ca-
tervam puto; adeo ut illi ex animo, hi ore tenus errores Origenis damnaverint. Quæ cum
Chrysofomo minime perspecta esse possent, corda Deo scrutanda relinquens, verbis illos
hæresim ejurasse satis habuit. Accessit eodem fortasse aliqua Origeniani nominis reveren-
tia, cuius scripta studiose legerat Iohannem, multaque ex iis ad suos transkulisse usus ob-
servasse mihi videor, & in sequentibus Notis comprobasse.*

Eudoxia quoque Augusta humanitatem Origenistæ experti sunt: proditum quippe est
à Sozomeno & Nicephoro, ad eam, cum forte curtu præterveheretur, accessisse Mona-
chos, sibi que illatas à Theophilo injurias exposuisse, hæc honore ipsi habito pollicitam,
futurum ut brevi cogeretur Synodus, ad eamque Theophilus evocaretur.

X. Dum hæc agerentur, Epiphanius literis Theophili acceptis, quibus ad convocan-
dam Synodum, & damnandos Origenistas incitatum fuisse supra diximus, cogit Episco-
porum Cyptiorum Concilium, librorum Origenis lectionem decreto prohibet, cuius de-
creti exemplar cum alia in loca, tum præcipue Constantinopolim mittit, Iohannem ad
idem faciendum adhortans. Collectam quoque à Theophilo postea Synodum Alexan-
driæ eadem de causâ fuisse scribunt Socrates, & Sozomenus; negat Baronius, & perpe-
ram ad id tempus relatam fuisse ab impuris Scriptoribus Synodum Alexandrinam asserit,
ut pote quæ iam ante fuerat celebrata. Ego vero quid statuam, non habeo; nam non
unum adversus Origenistas constat fuisse Concilium narrat Posthuanianus apud Sulpi-
cium Severum Dialog. 1.

XI. Missas ad se ab Epiphano & Theophilo Epistolas, paratasque sibi insidias neglexit
Chrysofomus, animumque in Ecclesiastica restituenda disciplina habuit. Legati interim
à Theophilo Constantinopolim Monachi Origenistas libellis proscindebant: hi contra
spe pacis præclusa apud Arcadium Imperatorem & Eudoxiam, Theophili questi sunt inju-
rias, libelloque oblato graves ipsi & acerbas criminationes impegerunt, postularuntque
ut adduceretur vel invitus, & coram Iohanne vadimonium sifteret; conficti vero adver-
sum se accusationum libelli Præfectis urbis dijudicandi permitterentur. Adducendo Theo-
philo mittitur Alexandriam Elaphius; causam libellorum & accusationum Præfecti co-
gnoscunt. Deprehensa Theophilensium legatorum calumnia, erimen hi in Theophilum
conferunt, ab eoque subornatos sese fatentur. Flagellis graviter casti detruduntur in car-
cerem, quoad Theophilus causam pro se dicturus adesset: quo serius adventante pars in

A vinculis obiit, pars infulam Proconnesum deportatur post adventum Theophili, iudicum animis pecunia mollitis. Hæc ita à Palladio referuntur. Chrysoſtomus interim Origeniſtas conſiliis & auctoritate ſua iuvaſſe creditus eſt. Quocirca ſub Barnabæ nomine obſcure ab Hieronymo perſtringitur in Epist. 16. ad Principiam: *Refrigerata*, inquit, *charitate multorum, pauci qui amabant fidei veritatem noſtro lateri iangebantur, quorum publice petebatur caput, contra quos opes omnes parabantur; ita ut Barnabas quoque duceretur in illam ſimulationem, imo apertum parricidium, quod non viribus, ſed voluntate commiſiſt.*

XII. Iamque fama percrebuerat male in Iohannem affectum eſſe Theophilum, & cauſas quarere quibus eum ſede deiiceret. Hoc intellecto concilium Conſtantinopoli cogi volunt optimates, & Clerici complures, quorum inimicitias Chryſoſtomus ſeveritate ſua ſibi pepererat. Futurum id pollicita iam ante Origeniſtis fuerat Eudoxia. Itaque Theophilus Ægyptios Episcopos eo conſeſtim navigare iubet; Antifiſites Orientis ad Concilium invitat. Nec multo poſt Cypro ſolvens Epiphanius Conſtantinopolim appellit. Obuiam progreſſus Iohannes totius Cleri comitatu advenientem honeſtavit, nec eo perpulſit tamen ut hoſpitio ſuo, vel domibus Eccleſiaſticis, vel ſua denique conſuetudine uti vellet: adeo inenſum Iohanni animum propter ſuſceptos Origeniſtas præ ſe ferebat. Statim Epiphanius ad ſe convocat Episcopos qui tum forte Conſtantinopoli verfabantur: decreta Synodorum proferet, quibus lectione Origenis omnibus interdiceretur; poſtulat ut ea ipſi quoque ſuffragiis ſuis confirmet. Paruerunt nonnulli, plures detrectaverunt. In his Theotimus Tomitanus Episcopus, ſpectatæ vir ſanctitatis, iniquum eſſe dixit, homini iam pridem mortuo injuriam inferre, & majorum de eo decreta reſcindere: quo dicto librum quemdam Origenis proferet, pelleſtiſque verſibus aliquot, quibus Eccleſiæ utiles ſententiæ continebantur: Intelligent, inquit, qui libros Origenis repudiant, hæc quoque à ſe repudiari. Nihilo tamen ſeciſus roganti Chryſoſtomo, ut una ſecum domo, & una Eccleſia uteretur, renuntiavit Epiphanius in domus & precum communionem cum illo ſeſe venturum, ita ſi libros Origenis damnare, & Origeniſtas Ægyptios à ſe rejicere vellet: quod cum ante diſceptationem cauſa facere recularer Iohannes, perſuaſus eſt Epiphanius à quibusdam Iohannis adverſariis, ut in Templum Apoſtolorum, quo celebranda erat Synaxis, publice prodiret, damnaret libros Origenis ac Origeniſtas, & Chryſoſtomum ipſum inceſſeret. Et feciſſet ſane, niſi iam Templo propinquum adieſſet Serapſon Diaconus à Iohanne miſſus, monuiſſetque periculo ipſius futurum, ſi quod animo deſtinaverat, reiſa præſtaret; ad ſeditionem quippe remi ſpectare. Admonitione deterritus Epiphanius pedem retulit.

XIII. Circa idem tempus hunc inter & Eudoxiam ſimultas intervenit: cauſam vario Scriptores narrant. Scribunt Leo Imperator, & Symeon Metaphraſtes Eudoxiam Auguſtam, inimico ut erat in Chryſoſtomum animo, ipſum hæreſeos apud Epiphanium accuſaſſe; poſtulaviſſe Epiphanium, ut cauſam dicturus Iohannes accerſeretur, ſe alioqui minime aſſenſurum; ad hæc exclamaſſe Auguſtam, ſi Iohannis exitium interpellet, ſeſe Idolorum cultum reſtituturam; quo audito dolore percuſſum Epiphanium ſuſis lacrymis Conſtantinopoli exceſſiſſe. At diverſa habet Sozomenus; in morbum incidiſſe Imperatoris filiolium; huius vitæ timentem Imperatricem rogaviſſe Epiphanium ut pro eo oraret; qui cum futurum recepiſſet, ut convaleſceret filius, ſi ab Origeniſtarum partibus illa deſciſceret, reſpondiſſe Auguſtam: In Dei poteſtate filius meus eſt; tu vero, Epiphani, ſi mortuos ad vitam revocare poſſes, neuiquam obiſſet tuus Archidiaconus: miſſos eodem tempore ab Eudoxia Origeniſtas ad Epiphanium quaſiſſe num aliquando in libros ſuos vel Diſcipulos incidiſſet; negante illo percontatos unde ſe Hæreticos deprehendiſſet, qui ſententiæ ſuæ nullum feciſſet periculum; huic ex auditu ſe intellexiſſe reſpondenti, ſubjeſſiſſe illos: Nobis vero contrarium evenit, nam ex diſcipulis tuis & libris, ac Ancorato præcipue tua nobis perſpecta ſententia nonnullos ſæpe reſutaviſſimus, qui hæreſeos calumniam tibi impingebant; parem itaque nobis vicem retribuere debueras: his intellectis placatum Epiphanium viros dimiſiſſe; & ipſum quoque paulo poſt navigaſſe in Cyprum, ſive Conſtantinopoli pœnituiſſet eum itineris, ſive Deus oraculo mortem inſtare monuiſſet. Ecquas diſcedendi cauſas habuerit, incertum eſt. Certe antequam attigiſſet Cyprum, in ipſa navi deceſſit, cum iam eſſet magno natu. Faro quoque circiter hoc tempus extincti ſunt Conſtantinopoli Iſidorus, & Dioſcorus, & paulo poſt Ammonius, magnam poſt obitum ſanctitatis famam conſecuti. Quo tempore annus agebatur 403.

XIV. Quid de hoc itinere, itineriſque cauſa literis tradiderit Polybius ipſius diſcipulus ac focius, ac rerum omnium oculatus teſtis, operæpretium eſt cognoscere. Scribit ille Theophilum Iohanni Chryſoſtomo inenſum ob communioni reſtitutos Longos fratres, cum Imperatricem mittere hunc in exilium velle accepiſſet, id ut perſiceretur ſummo opere laboraſſe; dediſſe itaque literas ad Epiphanium, quibus Origeniſmi Iohannem

accusabat; aliam autem ob causam Constantinopolim navigaturam Epiphanium eo magis profectorem accelerasse, non Chrysofomo tamen nocendi studio: magnam tum fuisse in Vrbe regia rerum perturbationem, propter Eudoxiam ac Chrysofomi dissidia; ingressum monasterium quoddam Epiphanium necessitate fuisse coactum, ut quendam ordinaret; agre id tulisse Chrysofomum; hinc dissensiones inter utrumque extitisse; Eudoxiam vero his compertis accessisse Epiphanium, haresicos accusasse Chrysofomum, & postulasse ut eo abrogato alium Constantinopoli Episcopum praeferret; respondisse Epiphanium, sacerdotio quidem indignum esse Iohannem, si ipsa in haresim incidisset; sin ipsa ad ulciscendas privatas injurias eum exauctorare vellet, neutiquam se obtemperaturum; excanduisse illam, & interminatam futurum ut Idolorum templa aperiret, si Iohannis exilio intercedere vellet: perlatum fuisse ad Chrysofomum, in exilium suum Epiphanium consensisse; eique vaticinatum illi, fore utin throno non amplius sederet, atque hunc vicissim prae-nuntiasset Iohanni futurum ut ad exilij locum non perveniret; conscensa demum navi Epiphanium, antequam Cyprum attingeret, obiisse. Baronius ad A. 402. cap. 7. falsum esse asserit ad Diaconatum quemquam fuisse promotum ab Epiphanio in Constantinopolitana Dioecesi, & unius Sozomeni silentium opinioni suae praetendit; causam vero cur id iactatum sit, hanc esse divinat, quod in Iohannis Hierosolymitani Dioecesi iam ante Pauliniano Hieronymi fratri Presbyterij characterem imposuerat, facile itaque Iohannem Hierosolymitanum cum Constantinopolitano Iohanne Scriptores confudisse. Verum ut dicere praetermittam quam leve sit argumentum ex Sozomeni (cui & Cedrenum addere potuit) silentio petitur, contra Socratis, Leonis Imperatoris, Symeonis Metaphraetae, & Nicephori auctoritatem, tollit omne dubium Polybius id ipsum asserens, qui rei gestae interfuit.

XV. Hac tempestate Constantinopoli agebant Acacius Beroensis, Severianus Gabalitanus, & Antiochus Ptolemaidis Episcopi, & Syrus monachus Isaacus. Hi privatas inimicitias cum Chrysofomo gerentes, Theophilum sollicitant per nuntios ut secum operas ad expellendum Iohannem consociaret. Morantem quoque urget Eudoxia Chrysofomo offensior, ideo quod sacris ipsius concionibus, quibus aulicorum mulierum mores saepe carpebantur, vitiorum suorum sibi conscia notari se censebat. E contrario vero accersitum cum ad diluenda crimina (apud Imperatorem quippe fuerat seditionum & caedum accusatus) restat ipse Chrysofomus in Epistola ad Innocentium Papam, quam exhibet Palladius. Leo autem Imperator, cognomento Sapiens, scribit in vita Chrysofomi, iussisse Arcadium vi adduci Theophilum, cum qua adversus Iohannem fuerat motus comperisset; & ab Innocentio Pontifice Romano, & ab Honorio fratre postulasse, ut aliqui Roma mitterentur, qui de Theophili causa cognoscerent: tergiversante vero Innocentio, Theophilum Origenismi dicam scripsisse Iohanni, & Nitriensibus monachis, à quibus apud Imperatorem fuerat accusatus, suasque in partes Epiphanium illexisse. Narrant Leo & Palladius datos adversus Theophilum accusationis libellos, septuaginta capita habuisse. Maturat ergo iter Theophilus, & Chalcedonem pervenit. Eodem consistunt Episcopi, partim Theophili nuntiis, partim Imperatoris mandato exciti. Ex una omnes venisse Provincia scribit Palladius; alij ex Aegypto, aliisque profectos locis narrant, necnon ex Asia, quicumque sedibus suis depulsi se à Iohanne agre ferebant, vel alij ipsi de causis succensebant. Aegyptiis illi navibus transmissis Bosphoro Constantinopolim appellant. At Theophilum cum plausu exceperunt Aegyptij nauta; Clericorum obviam processit nullus, ut pote infernum Chrysofomo animum praeseferenti. Ipse Ecclesiam praetergressus, in Imperatoriam quamdam domum sibi paratam divertit. Mora illie trium hebdomadarum facta, perterritis multorum animis, & ad accusandum Iohannem, cuius congressum caute vitabat, instructis, in Quercum Chalcedonis suburbium una cum factionis suae Praefulis concessit, & Conciliabulum celebravit. Quadraginta quinque interfuisse Episcopos declarant Georgius Alexandrinus, Symeon Metaphraetae, & Acta Pseudosynodi illius, quae representat Photius Cod. 59. At Palladius triginta sex duntaxat agnoscit: sic enim Episcopos qui adsidebant Iohanni, ad Conventiculum rescripsisse tradit: *Tua quidem Synodus triginta & sex habet Episcopos ex una Provincia: nos autem quadraginta sumus ex provinciis variis, in quibus & septem sunt Metropolitae.* Duos & quadraginta Iohanni affuisse auctor est Leo Imperator. Cum sit autem in adnotandis numeris proclivis lapsus, promptius est suspicari corruptum numerum apud Scriptores illos, quam apud Palladium qui pauciores quam quadraginta Theophilo adfuisse diserte asserit. Statim adesse iubetur Iohannes, & ad accusationes respondere, unaque cum eo Serapion, & Tigris Eunuchus Presbyteri, & Paulus Lector; simul universum Ecclesiae Constantinopolitanae Clerum Synodus accersit. Quamvis autem Iohanni quadraginta adfuerent Episcopi, non ideo tamen ad Quercum causam dicturus adesse recusabat; si modo ex Antistitum numero quatuor eximerentur, merito sibi odij

A & inimicitiarum suspecti; sin ulterius pertenderent, Synodum Oecumenicam appellare se obstabat. Quibus auditis, quater eo vocato, eademque exceptione uso, ad accusationes tandem expendendas animum Quercetanae Synodi Praesules appulerunt.

XVI. Non res illic ex aequo expensas, sed per contumeliam & maledicta fuisse gestas Scriptores tradunt. Et tres quidem criminationum libellos ad Conciliabulum delatos commemorant Acta illius à Photio exhibita, & in Iure Græco-romano relata, quod edidit Leunclavius. Priorem obtulit Iohannes Chrysofomi Diaconus, viginti novem accusationum capitibus refertum; alterum Iohannes Monachus, quo Heraclides Origenismi ac furti arcescebatur; Chrysofomo vero crimini dabatur, quod Heracliden, Hæreticum licet ac furem, Ephesinum Episcopum constituisset, multaque passus esset Origenistarum causa; posteriorem dedit Isaacius Episcopus, capita octodecim criminationum complexum, cum prius Origenismi eundem Heracliden accusasset. Narrat Photius tredecim Actionibus Synodum illam, quæ à se lecta est, fuisse absolutam, quarum priores duodecim Chrysofomum petebant, postrema Heracliden; prioris libelli caput primum ac secundum examinasse Episcopos, inde in Heracliden & Palladium quaestionem habuisse, innotum deinceps ac vicissim septimum caput inquisivisse: postremi denique libelli excussum fuisse caput secundum, quod fuit huiusmodi: *ὅτι ἡ μὲν ἐκ τῆς ἐκείνου ἡσυχαστικῆς ἀποστολῆς, ἡ δὲ ἐκ τῆς ἐκείνου ἐπιτομῆς, καὶ ἐκ τῆς ἐκείνου ἐπιτομῆς, καὶ ἐκ τῆς ἐκείνου ἐπιτομῆς.* *Beatum Epiphanium propter Origenistas Ammonium, Euthymium, Eusebium, & Heracliden, & Palladium, communionem cum eo (Chrysofomo) habere voluisse: excussum insuper septimum caput, ac deinde*

C tertium. Præter illud, duo admodum ad Origenismum pertinebant; primum, Iohannem Monachum propter Origenistas casum Chrysofomi iussu, & porro victum fuisse; decimum sextum, eundem suscepisse Origenistas, in carcerem conjecisse Theophili legatos, & ne morientes quidem ad visendum adivisse. Nulla præterea in reliquis criminationibus Origenismi, Origenistarumve mentio: in priore vero libello nulla penitus.

XVII. Actorum Photianorum Conventiculi ad Quercum fidem elevare conatur Baronius hoc argumento, quod pleraque ab aliis commemorata, in iis omissa sint. Verum non attendit illustrissimus Cardinalis eximia quædam tantummodo selegisse Photium, & in Myriobibulum retulisse; plurima vero consulto prætermisisse. Sua ergo Actis illis servetur auctoritas, quoad validiori ratione Baronij conjectura firmetur.

D XVIII. Cæterum de libris Origenis altum fuit in Conciliabulo silentium: de Origenistis vero præter perpauca illa, quæ differuimus, hæc etiam referuntur; Scetinos leniter appellasse Theophilum, hortatum esse ad poenitentiam, impunitatem esse pollicitum, simul eos ad implorandam veniam magnis vociferationibus impulsisse qui aderant Theophili familiares; qua re permotos Monachos noxas sibi condonari postulasse; foedus inisse cum illis Theophilum, & in communionem recepisse, atque ita crimine absolutos esse Nitrienses, è quibus iam, ut diximus, interierant Dioscorus & Isidorus, Ammonius vero in Quercu sub ipsa Synodi initia decesserat. Fertur huius audita morte illacrymansse Theophilus, palamque dixisse similem inter suos neminem habuisse Ammonium. Dioscorum quidem post Synodum & Theophili fugam obisse produnt Georgius Alexandrinus, & E Socrates; sed in tempora Synodo priora mortem ipsius Sozomenus coniecit: cui præcipuam fidem tribuimus. Atque ita demum consopita est tristis illa & calamitosa de Origenis erroribus controversia: quamvis enim hinc orta sint tempestates & tumultus, quibus vexata deinde & turbata Ecclesia est, accedentibus tamen subinde novis querelarum & odij argumentis, dum prælo sunt recentiores offensa, veteres exoleverunt. Paucis itaque & cursim quæ supersunt attingamus.

XIX. Anno Christi 403, circa mensem Iulium Conventiculi suffragiis exauctoratur Chrysofomus. Id unum causabantur Episcopi, quod mandatis suis accitus audientem se non præbuisset. Per causam vero rei gesta ad Imperatorem referenda, læsa quoque maiestatis Chrysofomum apud ipsum accusant, quippe sub Iezabæ & Herodiadis nominibus publice apud populum perstrictam ab eo fuisse Eudoxiam. Verum Arcadio tatis fuit Iohannem Ecclesia depulisse, misso ad id Comite & militibus. Tumultuante deinde populo, & Chrysofomi restitutionem seditiose postulante, ingruente præterea sub ipsam noctem, quæ ipsius exitum proximæ consecuta est, terræ motu, ita perterrefacta est Eudoxia, ut eum ab exilio revocari continuo curaverit. At recrudescentibus sequente anno simultatibus & factionibus, injuria concedit, & Nicæa aliquantisper moratus, Cucufum, quæ Armenia urbs est, vel ut restatur ipse Chrysofomus, Ciliciæ, in exilium mittitur: Cucuso Arabissum & Pityntem migrat. Sufficitur ipsi Arsacius Presbyter Nectarij Constantinopolitani olim Praesulis frater, Arsacio Articus. Pium interim exulem mitibus epistolis solatur Innocentius Papa, (qui rerum gestarum per ipsius literas certior factus fuerat) & communionem suam impertitur; improbato Theophili facto, quem & consentienti-

bus fere Europæ Episcopis à communionē suā deinde segregavit; ut patet ex Epistola quadam Innocentij ad Arcadium, quam exhibent Georgius Alexandrinus in vita Chrysofomi, cap. 68. & Anonymus vitæ ejusdem scriptor, cap. 130. quæque in Tomis Conciliorum extat: & stitisset certe vadimonium coram Vniuersali Synodo, quam cogere meditabatur Arcadius, nisi Innocentium Papam, constandæ ejus Auctorem mors occupasset. Tandem varie jactatus Iohannes, & summa inhumanitate ab inimicis habitus Comanis obiit anno 407.

XX. Nec ita tamen Theophili iræ conquierunt. Is post priorem Chrysofomi restitutionem, in decima tertia Pseudosynodi actione Heraclidæ, quem Ephesium Episcopum Iohannes creauerat, dignitatem abrogare studuit: at repugnantibus multis, in apertam seditionem contentio erupit. Iamque res armis agebatur; multis vulneratis, paucis aliquot interfectis, qui unus omnium maxime petebatur Theophilus, fuga sibi consuluit; quamvis literis quaquaversus missis, ad Synodum celebrandam, rogatu Chrysofomi, Episcopos Arcadius accivisset. Post obitum autem Iohannis, non operam solum Theophilus dedit ne in Diptycha nomen ipsius referretur ab Orientis Episcopis, sed ut infame etiam vulgo haberetur, scripto ad id grandi volumine. Cuius libri fragmentum libro suo sexto Facundus inseruit, eundemque ab Hieronymo Latine conversum fuisse testatus est. Hæ Isidoro Pelusiota causæ fuerunt, cur Theophilum graviter coargueret, *λιδομαντι* illum, & *χρυσολατρίν* appellans, & adductum dicens ad insectandum Iohannem ex Isidori illius supra à nobis commemorati occasione: *ὁ δὲ π. λβ.* inquit, *ἡ δολοχόνη κατὰ τοὺς ἰουδαίους, ἢ ἄλλοις ἰσοδύναμος αὐτῷ θεῖον ἢ ἀνθρώπων, ἰσχυρότερον ἢ οὐρανίου ἀρνείου ἐκείνου.* *Deo ca-* *tum, & rerum divinarum consultiūm oppugnavit hominē, cum inimicitiam & odium adversus homi-* *nem mihi cognominem propterea perversitatis occasionem reperisset. Vnde Sozomeni narratio, suscept-* *ptas adversus Isidorum inimicitias causam Theophilo dedisse dicentis, cur tantas concie-* *ret turbas, adversus Baronium confirmatur.*

Isidor. Pel. inf. 151.

Baron. A. 407. c. 18. Synod. Epist. 06.

XXI. Synesius quoque temporum illorum æqualis, licet sub Theophili ditone positus, in Epistola tamen ad ipsam data, Iohannis nihilominus memoriam laude prosequitur. Idem cum ad Episcopatum Cyrenensem superiore anno inivit promotus, ad declinandum onus, & populū absterrendum publice contestabatur, nec mundi occasum, nec resurrectionem corporum, nec animas iam formatas inferi corporibus sibi posse persuaderi: quæ cum insignia sint capita Origenianæ doctrinæ, valde in his locis exofam tunc fuisse concludimus. At Hieronymus Chrysofomi expulsionem & exilium Theophilo per Epistolam gratulatus est: *Vnde & nos*, inquit, *Iohannem qui dudum Constantinopolitanam rexerat Ecclesiam, Deo placere semper optavimus, & causis perditionis eius, in quas ferebatur improvidus, nequaquam credere volumus. Sed ille, ut cætera flagitia eius taceam, Origenis in suam recipiens familiaritatem, & ex his plurimos in sacerdotium provehens, atque ob hoc scelus beata memoria hominum Dei Epiphanium, qui inter Episcopos clarum in orbe fidus esset, non parvo dolore contristans, mentis* *audire: Cecidit, cecidit Babylon.* Minime itaque assentiendum Baronio, qui concitatus à

Baron. A. 404. c. 135.

XXII. Observatione vero dignum est quod narrat Socrates, Georgius Alexandrinus, & Symeon Metaphrastes, in Theophilum vulgi odium crevisse, idcirco quod post damnatos tanto conatu Origenis libros, eorum etiam tum lectioni deditus esse deprehensus sit: cuius rei causam cum ab eo pereontaretur quispiam, respondisse prout floribus confito similes esse libros Origenis, decerpere se quæ pulchra sunt; quæ spinosa, praterire: atque id omnibus offensionem fuisse. De ea re ita Rupertus Tuitiensis libr. 1. Comment. in Deuter. cap. 9. *Iuxta literam man festis est equitas, juxta anagogen vero iudicij Lectorum inhibetur mutabilitas, videlicet quam in Theophilo Alexandrina civitatis Episcopo Ecclesiastica reprehendit relatio. Qui cum Iohannis Constantinopolitani, qui Chrysofomus appellatur, esset inimicus, lectionem Origenis, cui libenter incumbere, zelo ejusdem Iohannis damnavit: tandemque damnato Iohanne, quia se à lectione Origenis non cohibuit, rursus ipse lectioni Origenis ejusdem incubuit. Hinc existimari potest quanta varietate Theophilus, per speciem insectandi Origenismi privatas similitates ultus sit; facile præsertim receptis paulo ante in gratiam Origenistis: sed ut in cepta tamen simulatione perseveraret, stultum hoc ipso, & sequente præterea anno summa asperitate & maledicentia exercuit adversus Origenem in Epistolis Paschalibus, quas Latine exposuit Hieronymus, in abolendis Origenitarum erroribus Theophilo consentiens.*

XXIII. Anno Christi 412. decessit Theophilus, relicto cum Epistolis Paschalibus grandi volumine, in quibus suum adversus Origenem vel verum, vel simulatum odium insignibus monumentis expressit. De eo volumine sic Gennadius libr. De vir. illust. *scripsit adversus Origenem unum & grande volumen, in quo omnia pene eius dicta, & ipsam pariter damnat; similiter docens non à se eum primum, sed ab antiquis Patribus, & maxime Heracla fuisse & Presbyterio ejectionem, & de Ecclesia pulsum, & de civitate fugatum.* Refert ex Isidoro Diacono lo-

A hannes Damascenus, Theophilum morti proximum, cum propter admissum in Iohannis causâ peccatum, exhalare spiritum non posset, oblata ipsi Chrysofomi imagine & adorata statim animam egisse. Nihilominus tamen eius famam lancinavit Cyrillus Theophili cognatus. At cum animum ipsius mitigare studenti Attico Constantinopolitano Episcopo perpetuas sese cum Chrysofomi nomine inimicitias gesturum Cyrillus renuntiasset, in acres Isidori Pelusiota oburgationes incurrit: & ad meliorem tandem revocatus mentem cum Iohannis memoria rediit in gratiam, nomenque ipsius Diptychis inseruit. Anonymus Chrysofomi vitæ scriptor infomnis monitum à Iohanne Cyrillum sententiam mutasse narrat, deque eius pietate & integritate saniora sensisse. Relato eius in Diptycha nomine, reliquis Præsulis idem ut facerent, exemplo fuit. Adeo ut publice coli deinde

B ceptus sit Chrysofomus, & magna demum pompa ac comitatu Constantinopolim reliquias ipsius Comanis devexerit Proclus antistes Constantinopolitanus. Hic porro frustra miratur Socrates, quid sit cur tot post obitum annis Origenem ab Ecclesiæ communione fegregatum pronuntiaverit Theophilus, Iohannem vero trigesimo quinto à morte anno in eandem Proclus receptum voluerit: nam licet Origenis potius doctrina, quam nomen fuerit à Theophilo damnandum, nihilominus tamen ut pote nefariæ doctrinæ auctor Origenes censuram aliquam & reprehensionem commeruit; cum nullius è contrario erroris affinis Chrysofomus, per summum scelus ab Ecclesiâ proscriptus, iure in eam subinde receptus sit. Iam ante hæc tempora librum De resurrectione adversus Origenem scripserat Hammon Hadrianopolitanus, ut à Maximo traditum est in Scholijs ad Dionysium De

C cœlesti Hierarchia, cap. 7. De eius ætate unum habeo quod dicam, vetustiorum fuisse ipsum Cyrillo, à quo in testimonium alicubi citatus est.

XXIV. Restituto in pristinam famam Chrysofomo, magna tamen ex his confidationibus Origeniano nomini ignominia illata est, ut fere iam vulgo pro Hæretico haberetur. Quapropter Hieronymus Demetriadem virginem præceptis instituta anno 413. caute monet ut sibi ab Origenistarum fermento caveat. Nam cum Origenismum ab Anastasio protitum dixisset, addit: *Et quia veror, imo rumore cognorui, in quibusdam adhuc vivere & pullulare venenata plantaria, illud te pio caritatis affectu præmonendam puto, ut sancti Innocenti, qui Apostolica cathedra, & supradicti viri successor & filius est, teneas fidem.* Postquam vero animarum *αεσιμα* & admilla ab iis ante vitam peccata, velut hæreseos illius characteristicon

D notavit, *Hæc impia, inquit, & scelerata doctrina olim in Aegypto, & Orientis partibus versabatur, & nunc abscondite, quasi in foveis viperarum apud plerosque versatur, illarumque partium polluit puritatem; & quasi hæreditario malo erit in paucis, ut perveniat ad plurimos.* Atque his & sequentibus non Origenismum duntaxat, sed & huius traducem Pelagianismum notat: magna siquidem doctrinæ utriusque affinitas. Vnde Iohannes ille Hierosolymitanus sæpe iam vocatus in partes, postquam Origenianam diu propugnavit doctrinam, in Pelagianam demum prolapsus est; nec Pelagium fovit modo, sed Hieronymi etiam Pelagionistis ulciscendi studio, in discipularum ipsius Eustochij & Paulæ monasteria cadibus, incendiis ac rapinis per submissos gregales suos grassatus est. At cum paulo post mors oppressit, anno nimirum post Christum natum 416. & quadriennio post, ipsum quoque Hieronymum. Leo

E Papa suppar huic atati in Epist. 11. ad Iulianum Coenssem Origenianæ animarum *αεσιμα* damnationem probat & prædicat. Leoni aequalis Vincentius Lirinensis, de quo in superiore sectione diximus, in libello adversus Hæres. cap. 23. maximis Origenem affecit laudibus, quo splendidior esset subjecta vituperatio. Auctor Catalogi Scriptorum Ecclesiasticorum ad Desiderium, Hieronymo perperam adscripti, Hæreticis alioqui non valde iniquus, Origenem tamen temeritatis & erroris infimulat. Dioscorus Alexandrinus præsul apud Synodum Chalcedonensem Origenismi infimulatus est à Theodoro Alexandrinæ Ecclesiæ Diacono. Refert Cyrillus monachus, in vita S. Euthymij, maximam Origenistarum multitudinem in Casateæ Palæstinæ vicinia habitasse; cumque ij ad sanctissimum Abbatem Euthymium frequenter ventitarent pietatis obtentu, vanitatem ipsorum & errorem virum harum rerum callentissimum coarguisse, & reluctantes argumentis opprefisse. Memorabile vero imprimis Concilij Romani, anno 496, sub Gelasio Papa habiti decretum, super Origene, ipsiusque lucubrationibus, quod est huiusmodi: *Origeni, nonnulla Opuscula, qua vir beatus Hieronymus non repudiat, legenda suscipimus: reliqua autem omnia cum auctore suo dicimus esse vitanda.* Ad hæc vitio dat Eusebio, quod in laudibus atque excofatione Origenis *schismatici namque consecratorum.* Deinde scriptum, quo agitur De pœnitentia Origenis, apocryphum esse jubet. Attamen supposititia hæc esse, totamque adeo Decreti huius partem, quæ ab his verbis: *Item Decretales epistolæ* ad finem usque pertinet, à Gratiano additam esse, nihilque huiusmodi in antiquis Codicibus reperiri affirmant nonnulli; velut Nicolaus de Cusa in libro De concordantia Catholica, cap. 3. Denique Stephanus Gobarus Trithemita reprehendendi Isidori Pelusiota ansam quarentem Severum, Origenis-

mum ipsi affinxisse scribit; ideoque nempe quod Chrysofomi causam adversus Theophilum & Cyrillum defendisset: atamen veritate victum resipuisse, & temere jactatam calumniam prudenter revocasse.

XXV. Nonnullos autem contrariis ductos studiis Origeniano nomini hoc tempore fuisse comperio. Theodoretus Hæresion seriem contexens, nullum in iis Origenismum, nullos Origenistas recenset; imo vero Origenem cum laude & honore appellat. Certe totis quinquaginta annis Theodoro vetustior Philastrius Brixientis, qui Hæreticorum item Catalogum edidit, nullam penitus fecit Origenistarum mentionem; quod in eo tamen minus mirandum est, ut pote qui Epiphani, Hieronymi, Iohannis Hierosolymitani, Theophili, Nitriensium, & Chrysofomi altercationes atate præcesserit. Origenistas vero palam se produnt Socrates Scholasticus, & Hermias Sozomenus in Historiis suis; ita diligenter argumenta perquirunt omnia, quibus fulciri secula hæc & roborari potest. Fuit ex eodem grege Sidonius Apollinaris, fuit & Auctor Prædestinati equalis temporum illorum, à Jacobo Sirmondo in lucem editus, studium suum adversus Origenem præ se ferens, & errores ipsius Operibus admittos, à falsariis, & librorum adulteratoribus Hæreticis intrufos & asperfos fuisse gnauiter contendens. Fertur etiam ex libris Origenis instructus ad impietatem & armatus Eutyches, impurus Hæreticus, unicam in Christo naturam posuisse. Adeo diversa homines de Origenis doctrina hac tempestate sentiebant.

SECTIO TERTIA.

I. Rursus è Palestina monasteriis Origenismus emergit. II. Origenistas apud Iustinianum accusat Sabas. III. Origenismum passim spargunt Nonnus & Leontius; IV. & aliquanto post Nonni discipuli Theodorus & Domitianus Origenismi causa crudelia multa perpetrant. V. Sarabaita unde dicitur. VI. Origenistarum gesta Imperatori renuntiatoris Gelasii Lauro Præfectus, ab ejus aditu excluditur; huic in reditu defuncto succedit Georgius Origenista; Georgio Cassianus, Cassiano Conon, orthodoxus orthodoxo. Antiochena Synodus. VII. Epistolam ad Meenam adversus Origenem scribit Iustinianus: VIII. cujus Epistolæ summa representatur. IX. Theophanis somnium. Iohannes Philoponus origenistat. X. Trium Capitulorum causa aliquanto post ventilari coepta est. XI. Edictum adversus Trium Capitula promulgat Imperator, unde Schismata multa oriuntur. XII. Restorescit Origenismus in Palestina. Synodus Quinta celebratur; XIII. & damnat Trium Capitula. Hinc magnis moribus Ecclesia conturbatur. XIV. Vtrum in Quinta Synodo de Origenismo actum sit. XV. Quid in ea adversus Origenem constitutum sit, exponitur. XVI. Nova in Origenismum facta odij accessio; XVII. qua prodeuntibus subinde annis paulatim obsolevit. Insuper sibi tamen nonnullos identidem Origenes nactus est; XVIII. Graculos precipue: à Latinis vero benignius exceptus est. XIX. Oraculum divinitus editum S. Mechtildi de salute Origenis. Guidonis & Platina de Origenis iudicium. Hujus causam tuentur Iohannes Picus, & Iohannes Nauclerus. Favet ipsi quoque Iohannes Tritemius, sed citra errorum ipsius defensionem. XX. Primus Origenis Opera prælo commisit Iacobus Merlinus, & pro eo Apologiam scribit; unde Masset & Beda convitiis appetitur. XXI. Defendunt Origenem Erasmus, Ferrarius, Sixtus Senensis, Genebrardus, & Halloxius eundem impugnant Baronius, & Bellarminus; Lutherus, & Beza: incerta Sculteti ratio: equiores in eam se gerunt Espencans, Possevinus, Gretserus, & Binetus.

I. SUPERIORES turbas, velut de compado, multorum annorum induciæ consecutæ sunt, Origenismo faventibus quidem multis, pluribus etiam adstantibus, sed utrisque vel prementibus sententiam, vel citra discordiam aperientibus; quoad è Palestina monasteriis nova rursus dissensionis flamma erumpens, maximum in Ecclesia peperit incendium. Nam cum ex erectis à S. Saba asceteriis per nefas exiissent monachi quidam perduelles, & ad torrentem Thecoun in Palestina novam Lauram exstruxissent circiter annum Christi 517. reconciliatus cum illis Sabas, decorata à se & amplificata ipsorum Lauræ Iohannem quemdam præfecit. Scribit Cyrillus monachus, testis locuples, ut qui his locis & temporibus vixit, morti proximum Iohannem hujusmodi vaticinium edidisse. *Eccè veniunt dies, in quibus qui præsentem locum habitant, desiscunt à recta fide, & extol-*

Cyrrill. in
tit. 5. Sa-
bae. 49. 50.